

2020-04-23

Avdelningen för vård och omsorg

Statsrådet Lena Hallengren
Socialdepartementet

Hemställen – föreskrift om begränsningsåtgärder inom särskilda boenden för äldre

Att minska smittspridningen på särskilda boenden för äldre är av största vikt. För att säkerställa att spridning av covid-19 inte sker är det i rådande läge nödvändigt med åtgärder som går utöver vad som kan genomföras med frivillighet. Det är även en fråga om att inte ytterligare belasta regionernas vårdinrättningar.

Personer som bor på vård- och omsorgsboende med demensinriktning uppvisar en stor variation i funktion, både kognitivt och fysiskt. Personer med låg kognitiv funktion i kombination med hög fysisk funktion som har smittats av covid-19 kan innebära en risk för medboende och personal genom att de är rörliga och inte accepterar avgränsningar. Det kan också föreligga risk för smittspridning till allmänheten om boende lämnar byggnaden.

Demenssjukdom innebär inte sällan beteendestörningar och psykiska symptom som oro, ångest, rastlöshet och utåtagerande beteende. Vid sjukdom som covid-19, med symptom som feber, kan dessa beteenden förstärkas. Den kognitiva funktionsnedsättningen innebär svårighet eller oförmåga att förstå och ta emot instruktioner och information. Den innebär också svårigheter att lämna samtycke för olika åtgärder och insatser.

Hemställen

SKR hemställer att

1. Regeringen beslutar om en verkställighetsföreskrift i anslutning till 3 kap. 9 § smittskyddslagen (med stöd av 8 kap. 7 § första stycket punkten 1 RF) som tydliggör hur ett effektivt smittskydd, motsvarande det som gäller vårdinrättning i region, kan beslutas av smittskyddsläkaren i verksamheter enligt punkt 2 där boenden har eller kan antas ha varit utsatta för covid-19 och som enskilda inte kan motsätta sig.
2. Föreskriften bör:
  - avse kommunala verksamheter såsom särskilda boenden för äldre,
  - ge möjlighet till begränsningsåtgärder även i form av att låsa dörrar, exempelvis till lägenheter och kohortavdelningar när de boende vistas där tillsammans med personal,

- gälla under en begränsad tid med anledning av behovet av att stoppa spridning av covid-19.

Vården av personer med demenssjukdom ska vila på respekt för alla människors lika värde och den enskildes integritet. Personcentrerad vård och individuella anpassningar av insatser ska i alla situationer vara utgångspunkten.

Begränsningsåtgärder får endast användas som en sista utväg, och då enbart i syfte att skydda den enskilde, andra boenden, personal eller allmänheten. De tillfälliga begränsningsåtgärder som den föreslagna verkställighetsföreskriften ska möjliggöra får endast användas när övriga insatser, såsom exempelvis utökad bemanning, är uttömda.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande

Anders Henriksson
2:e vice ordförande